

A Comparative Needs Assessment Research Study of Family Collaboration in Educational Management for Learners in Bangkok Metropolitan Area at Different Key Stages

Panida Marungruang

ABSTRACT

The purpose of this research were to study (1) the level of family collaboration in educational management for learners at different key stages (2) needs of family collaboration in educational management for learners at different key stages (3) the factors affecting needs of family collaboration in educational management and (4) the appropriate solutions to the problems of needs of family collaboration in educational management. This research used survey and focus group method to collect data. The samples were 440 parents of schools in the Office of the Foundational Education Commission in Bangkok. The research instrument was questionnaire. Data were analyzed by frequencies, percentage, mean, standard deviation, cross-tabulation, one-way ANOVA, content analysis, LISREL analysis and setting priority in term of needs using Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}). It was found that families had the level of collaboration on decision-making in the highest degree and the parents in every stage had needs of volunteering in the highest degree. The causal model of needs of family collaboration in educational management was consistent with the empirical data (chi-square=19.37, df = 40, P = 0.997, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, RMR = 0.022). and the model accounted for 7% of variance in needs of family collaboration in educational management. The most influential factor effecting needs of families' collaboration was learners' stages. Parent backgrounds were next. It was also found that there were various ways depending on the forms of collaboration to solve the problems of needs of family collaboration in educational management.

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

พนิดา มารุ่งเรือง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน (2) ความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา และ (4) แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจและการสนทนากลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทำตาราง 2 มิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ลิสรัด และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNIModified) ในการจัดลำดับความสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวมีระดับการร่วมมือรวมพลังในด้านการตัดสินใจสูงสุด โดยผู้ปกครองของนักเรียนในทุกช่วงชั้นมีความต้องการจำเป็นด้านการอาสาสมัครมากที่สุด โมเดลเชิงสาเหตุความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ = 28.26, องศาอิสระ = 49, $P = 0.992$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.98$, $RMR = 0.022$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาได้ร้อยละ 7 โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ช่วงชั้นของผู้เรียน รองลงมาคือ ภูมิหลังของผู้ปกครอง และแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของครอบครัวในการจัดการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันตามรูปแบบของการร่วมมือรวมพลัง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัว ถือเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญที่สุดสถาบันหนึ่ง เพราะมีบทบาทโดยตรงในการสร้างคนให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม บุคคลจะมีความผูกพันกับสถาบันครอบครัวตั้งแต่แรกเกิด เด็กจะเติบโตมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพเช่นไรจะเป็นคนดี มุ่งทำประโยชน์แก่สังคม หรือจะเป็นคนด้อยสมรรถภาพ สร้างปัญหาแก่ตนเองและสังคม ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัวเป็นสำคัญ (เนตร ธรรมบวร, 2541)

ในด้านการศึกษาของประเทศไทยในอดีตนั้น ครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาแต่ต่อมาภายหลังบทบาทของครอบครัวและชุมชนในการจัดการศึกษาได้ลดน้อยลงไป เปลี่ยนมาเป็นรัฐเข้ามาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดูแลการศึกษาของชาติ และมอบอำนาจในการจัดการศึกษาให้แก่โรงเรียน แต่โรงเรียนไม่ใช่สถาบันการพัฒนาเด็กที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพียงสถาบันเดียว และสิ่งสำคัญคือการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนแต่เพียงด้านเดียวไม่สามารถช่วยให้เด็กมีความพร้อมและมีความสามารถในการปรับตัวได้ทันต่อเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (อภิญา เวชชัย, 2544) ทำให้ต้องเรียกร้องความเอาใจใส่และการมีส่วนร่วมจากสถาบันครอบครัวเพื่อมาร่วมดูแล ช่วยเหลือ พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในระยะเวลาพร้อมกับสถาบันโรงเรียน (แสงทอง ภูศรี, 2545)

สำหรับประเทศไทยพบว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการกระจายอำนาจออกสู่ชุมชน (วิทยากร เชียงกุล, 2541 อ้างถึงใน เกตุฤดี ราชไชยา, 2547) จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการปฏิรูปการศึกษา จึงได้มีการพยายามผลักดันให้เกิดกฎหมายแม่บททางการศึกษาระดับแรกของไทยขึ้น โดยออกเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และถือเป็นจุดเริ่มต้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง (ประเวศ วะสี, 2542 อ้างถึงใน ประไพจิตร หิรัญชัยฐิติ, 2545)

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาไว้ในหลายมาตรา เช่น มาตรา 8, มาตรา 24(6), มาตรา 29 และมาตรา 58 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ก)ซึ่งทำให้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียนไม่ใช่เพียงการทำกิจกรรมในลักษณะการขอสิ่งของ การรับเงินบริจาคหรือการเชิญผู้ปกครองมาร่วมรับฟังผลการเรียน

และพฤติกรรมของเด็กเท่านั้น แต่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันสร้างระบบที่เอื้อต่อการร่วมมือรวมพลังของโรงเรียนและครอบครัวอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นเพียงการร่วมมือในลักษณะผิวเผินเท่านั้น (รุ่งแสง อรุณไพโรจน์, 2541 อ้างถึงใน ประไพจิตร หิรัญษ์สุทธิ, 2545)

อย่างไรก็ตาม จากสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในขณะนี้พบว่า ความร่วมมือของโรงเรียนกับครอบครัวยังมีปัญหาที่ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่สามารถให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้ เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปร่วมมือกับโรงเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป หรือการมีทัศนคติและประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน มีปัญหาด้านการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วม การขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการ การมีภาระในการประกอบอาชีพ การไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ส่วนปัญหาของโรงเรียนคือ ครูไม่มีเวลาในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และเห็นว่าผู้ปกครองไม่สนใจในการศึกษาของลูก ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองที่ยึดติดความเคยชินเดิม ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน ความไม่คุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองและครู การขาดการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกอยากให้ความร่วมมือ โรงเรียนขาดความรู้และความเข้าใจในการดำเนินนโยบายการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา และยังขาดการประสานงานกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (อภิญา เวชชัย, 2544; ศิริจันทร์ ทองปาน, 2544) Coleman & Tabin (โคลิแมน และ ทาบิน, 1992 อ้างถึงใน Abrams, 2000) พบว่า ผู้ปกครองยังมีความลังเลใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางโรงเรียนหากเขาไม่รู้สึกรู้ว่าได้รับการต้อนรับอย่างเต็มใจจากทางโรงเรียนในการร่วมแสดงความคิดเห็น และพบว่าปัญหาการขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองยังเกิดจากทัศนคติของผู้ปกครองที่เห็นว่าการจัดการศึกษานั้นเป็นหน้าที่รับผิดชอบของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการ จากสภาพปัญหาดังกล่าวล้วนแต่เป็นสาเหตุที่ส่งผลให้การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาถึงสภาพและปัญหาที่เกิดจากการขาดการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (นิภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ, 2544) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Abrams, 2000; ประไพจิตร หิรัญษ์สุทธิ, 2545; แสงทอง ภูศิริ, 2545; Manz, Fantuzzo & Power, 2004; Kohl, Lengua & McMahon, 2000; Deslandes & Bertrand, 2005) การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน (ศิริจันทร์ ทองปาน, 2544; เกตุสุดช ก่ำแพง แก้ว, 2546; เกษม ใจถึง, 2546; เกตุฤดี ราชไชยา, 2547; สมบูรณ์ โอฟารกิจเจริญ, 2547;

สามารถ กมขุนทด, 2548) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่า ระดับชั้นของผู้เรียนส่งผลต่อระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา (Henderson & Mapp, 2002; Hoover-Dempsey, et.al., 2005) แต่สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยนั้น ยังไม่พบบงานวิจัยใดที่สนใจศึกษาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน โดยใช้วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความต้องการจำเป็นการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน พร้อมทั้งหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา และกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นดังกล่าว ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างให้เกิดการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น และยังเป็นการสานต่อการดำเนินงานให้สอดคล้องตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประสิทธิภาพทางการศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คำถามวิจัย

1. ระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. ความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา
4. แนวทางใดบ้างที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

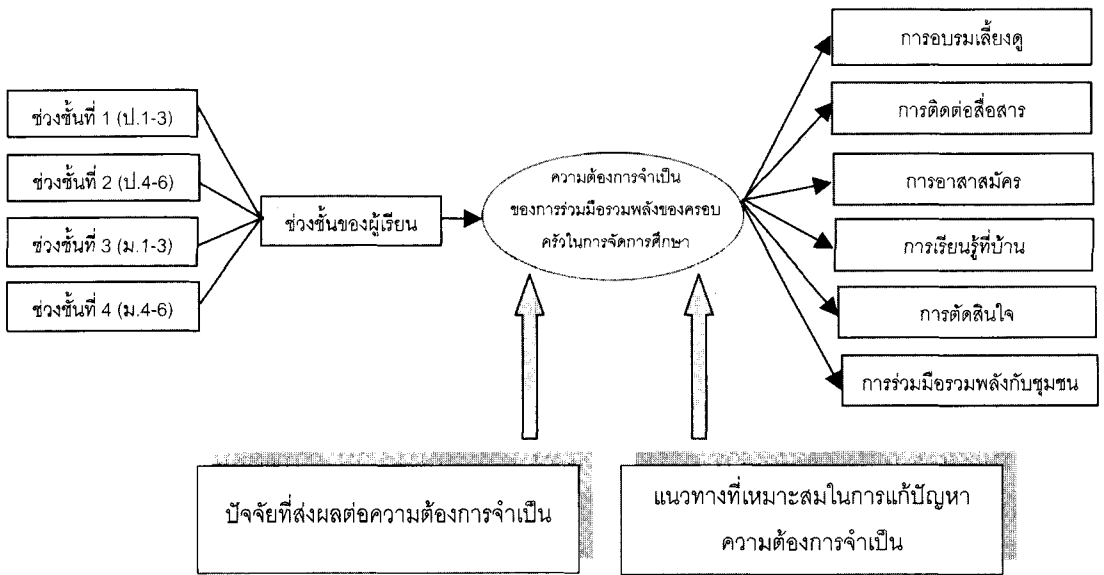
- ◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ◆
สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

4. เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ พบว่า แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุด คือ แนวคิดของเอปสไตน์ ซึ่งเอปสไตน์ (Epstein, 1995) ได้เสนอโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 6 แบบของเอปสไตน์ (Epstein's Framework of 6 types of Parent Involvement) (Epstein, 1995) ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดู (Parenting) คือ การจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อช่วยให้ครอบครัวเข้าใจทักษะความชำนาญและพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ พร้อมทั้งวิธีการที่ครอบครัวจะช่วยสนับสนุนเด็กในแต่ละระดับอายุและระดับที่เรียน การติดต่อสื่อสาร (Communicating) คือ การสื่อสารสองทางจากโรงเรียนถึงครอบครัวและจากครอบครัวถึงโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนและความก้าวหน้าของเด็ก การอาสาสมัคร (Volunteering) คือ การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนและนักเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น การเป็นครูช่วยสอน การเป็นวิทยากรให้ความรู้ เป็นต้น การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) คือ การจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การตัดสินใจ (Decision Making) คือ การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานของโรงเรียน หรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่างๆ และการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน (Collaborating with Community) คือ การร่วมมือของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อประสานทรัพยากรและบริการจากชุมชนไปยังครอบครัว นักเรียน และโรงเรียน รวมทั้งการให้บริการแก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

การวิจัยครั้งนี้จึงใช้โครงสร้างดังกล่าวเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน โดยช่วงชั้นของผู้เรียนแบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 3-6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ข) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น และแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็น ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงสำรวจ และขั้นตอนที่ 2 การจัดสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 312,516 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 504 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยขั้นแรก ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทายามาเน่ กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ขั้นที่สอง ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนตามช่วงชั้นของผู้เรียนมาช่วงชั้นละ 6 โรง โดยกระจายตามเขตพื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาละ 2 โรง โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ได้ทั้งหมด 24 โรงเรียน และขั้นที่สาม ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนมาโรงเรียนละ 21 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) มาระดับชั้นละ 7 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 504 คน ซึ่งจากการส่งแบบสอบถามจำนวน 504 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 440 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.30

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดความเป็นหุ้นส่วนของครอบครัวและโรงเรียนของมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-เมดิสัน (Bogensneider, Johnson & Covalt, 1997) โดยนำมาแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งแบบสอบถามการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้จะใช้วัดความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาใน 6 ด้าน คือ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือร่วมพลังกับชุมชน แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ จำนวน 8 ข้อ และตอนที่ 2 การร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือร่วมพลังกับชุมชน มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้การประมาณค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในตามสูตรของ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือร่วมพลังกับชุมชน เท่ากับ .80, .88, .93, .85, .90 และ .85 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยมีการติดต่อขอนัดหมายรับแบบสอบถามทางโทรศัพท์

ขั้นตอนที่ 2 การจัดสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการจัดสนทนากลุ่ม (focus group technique) ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นและกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา โดยผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่มกับผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1-4 ช่วงชั้นละ 2 คน และจัดสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทำตาราง 2 มิติ (cross-tabulation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การวิเคราะห์โมเดลลิสเรล (LISREL) และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน

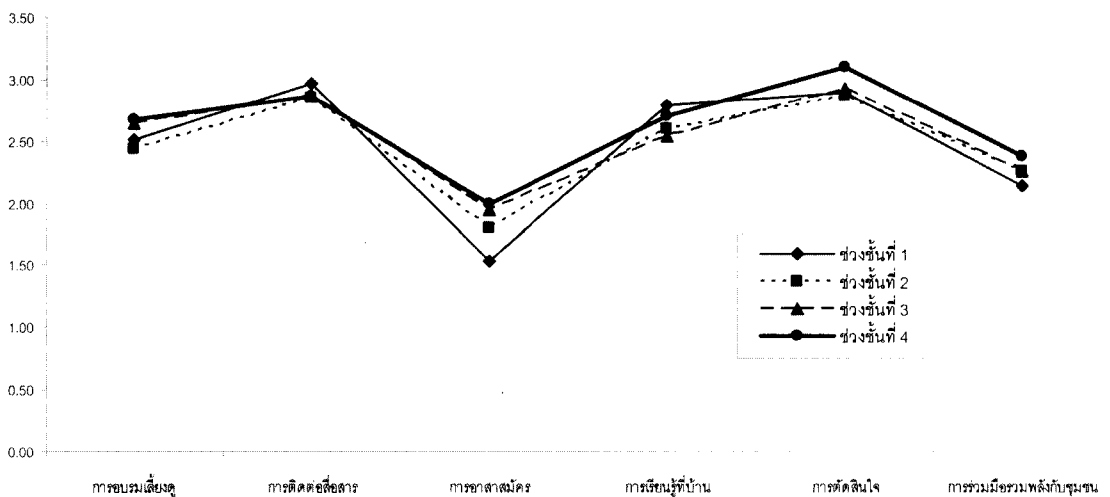
ครอบครัวมีระดับการร่วมมือรวมพลังในด้านการตัดสินใจสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน และด้านการอาสาสมัคร ตามลำดับ โดยผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 มีระดับการร่วมมือรวมพลังสูงสุด รองลงมาคือผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3, 1 และ 2 ตามลำดับ ซึ่งการร่วมมือรวมพลังด้านการอาสาสมัครมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของการร่วมมือรวมพลังด้านการอาสาสมัครต่ำกว่าผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4

◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน ◆

ตารางที่ 1 ระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาจำแนกตามช่วงชั้นของผู้เรียน

การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา	ช่วงชั้นของผู้เรียน												รวม		
	ช่วงชั้นที่ 1			ช่วงชั้นที่ 2			ช่วงชั้นที่ 3			ช่วงชั้นที่ 4					
	Mean	SD	ระดับ	Mean	SD	ระดับ	Mean	SD	ระดับ	Mean	SD	ระดับ	Mean	SD	ระดับ
การอบรมเลี้ยงดู	2.51	0.98	M	2.43	0.90	M	2.64	0.93	M	2.67	0.72	M	2.56	0.89	M
การติดต่อสื่อสาร	2.97	0.96	M	2.85	0.92	M	2.87	0.87	M	2.87	0.78	M	2.89	0.88	M
การอาสาสมัคร	1.53	1.19	M	1.80	1.21	M	2.00	1.40	M	2.00	1.14	M	1.81	1.25	M
การเรียนรู้ที่บ้าน	2.80	1.17	M	2.60	1.17	M	2.71	1.10	M	2.71	0.90	M	2.66	1.10	M
การตัดสินใจ	2.89	1.46	M	2.86	1.21	M	3.10	1.20	M	3.10	1.04	M	2.94	1.24	M
การรวมพลังกับชุมชน	2.14	1.25	M	2.26	1.15	M	2.38	1.37	M	2.38	1.13	M	2.26	1.22	M
รวม	2.53	0.93	M	2.51	0.87	M	2.64	0.91	M	2.64	0.77	M	2.56	0.87	M

หมายเหตุ L = Low (ต่ำ) คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.00-1.67 M = Moderate (ปานกลาง) คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.68-3.34 H = High (สูง) คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.35-5.00

แผนภาพที่ 2 ระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา จำแนกตามช่วงชั้นของผู้เรียน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา จำแนกตามช่วงชั้นของผู้เรียน

การร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	Levene's Statistic	P	F	p
การอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	4.039	3	1.346	3.516*	0.015	1.694	0.168
	ภายในกลุ่ม	346.451	436	0.795				
	รวม	350.489	439					
การติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	1.008	3	0.336	2.335	0.073	0.428	0.733
	ภายในกลุ่ม	342.113	436	0.785				
	รวม	343.122	439					
การอาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	14.339	3	4.780	2.211	0.086	3.113*	0.026
	ภายในกลุ่ม	669.347	436	1.535				
	รวม	683.686	439					
การเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	4.311	3	1.437	3.228*	0.022	1.196	0.311
	ภายในกลุ่ม	523.992	436	1.202				
	รวม	528.303	439					
การตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3.906	3	1.302	6.440*	0.000	0.847	0.469
	ภายในกลุ่ม	669.870	436	1.536				
	รวม	673.776	439					
การร่วมมือรวมพลังกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3.096	3	1.032	2.605	0.051	0.686	0.561
	ภายในกลุ่ม	655.653	436	1.504				
	รวม	658.749	439					

* $p < .05$

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of variance โดย Levene's test พบว่า การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ข้อมูลฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น การทดสอบรายคู่ จะใช้วิธี Dunnett's T3 ส่วนการติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร และการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ข้อมูลไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น การทดสอบรายคู่ จะใช้วิธี LSD

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาด้านการอาสาศาสตร์

การร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษา	ช่วงชั้นของผู้เรียน	Mean	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	ช่วงชั้นที่ 4
การอาสาศาสตร์	ช่วงชั้นที่ 1	1.53	-			
	ช่วงชั้นที่ 2	1.80	-.265	-		
	ช่วงชั้นที่ 3	1.95	-.432*	-.158	-	
	ช่วงชั้นที่ 4	2.00	-4.66*	-.200	-.043	-

* $p < .05$

2. การประเมินความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน

ผู้ปกครองของนักเรียนในทุกช่วงชั้นมีความต้องการจำเป็นด้านการอาสาศาสตร์สูงที่สุดรองลงมา คือ ด้านการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน ส่วนความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 3-6 ของแต่ละช่วงชั้นมีความแตกต่างกัน แสดงว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในทุกช่วงชั้นมีความต้องการจำเป็นด้านการอาสาศาสตร์อย่างเร่งด่วนมากกว่าด้านอื่น

ตารางที่ 4 ผลการประเมินและการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและครอบครัว จำแนกตามช่วงชั้นของผู้เรียน

การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา	PNI Modified			
	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	ช่วงชั้นที่ 4
1. ด้านการอบรมเลี้ยงดู	0.99(3)	1.06(3)	0.89(4)	0.88(3)
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร	0.68(6)	0.75(5)	0.74(5)	0.74(5)
3. ด้านการอาสาศาสตร์	2.26 (1)	1.78 (1)	1.56 (1)	1.50 (1)
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	0.79(4)	0.92(4)	0.97(3)	0.85(4)
5. ด้านการตัดสินใจ	0.73(5)	0.75(5)	0.71(6)	0.61(5)
6. ด้านการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน	1.33(2)	1.21(2)	1.21(2)	1.10(2)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ลำดับของความต้อการจำเป็น

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

3.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษามี 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียน โดยปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ส่วนปัจจัยด้านโรงเรียน ประกอบด้วย การขาดประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของครู และการขาดการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน

3.2 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกมากขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนตัวแปรต่างๆ ในการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

NEEDS	หมายถึง	ความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา
BACKGRND	หมายถึง	ภูมิหลังของผู้ปกครอง
STAGE	หมายถึง	ช่วงชั้นของผู้เรียน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

ปัจจัยภูมิหลังของผู้ปกครอง

SEX	หมายถึง	เพศของผู้ปกครอง
AGE	หมายถึง	อายุของผู้ปกครอง
RELATION	หมายถึง	ความสัมพันธ์กับนักเรียน
STATUS	หมายถึง	สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
OCCU	หมายถึง	อาชีพของผู้ปกครอง

- ◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ◆
 สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

EDU หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง

INCOME หมายถึง รายได้ของครอบครัว

ปัจจัยช่วงชั้นของผู้เรียน

STAGE หมายถึง ช่วงชั้นของผู้เรียน

ปัจจัยการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

PARENT หมายถึง การอบรมเลี้ยงดู

COMMU หมายถึง การติดต่อสื่อสาร

VOLUN หมายถึง การอาสาสมัคร

LEARN หมายถึง การเรียนรู้ที่บ้าน

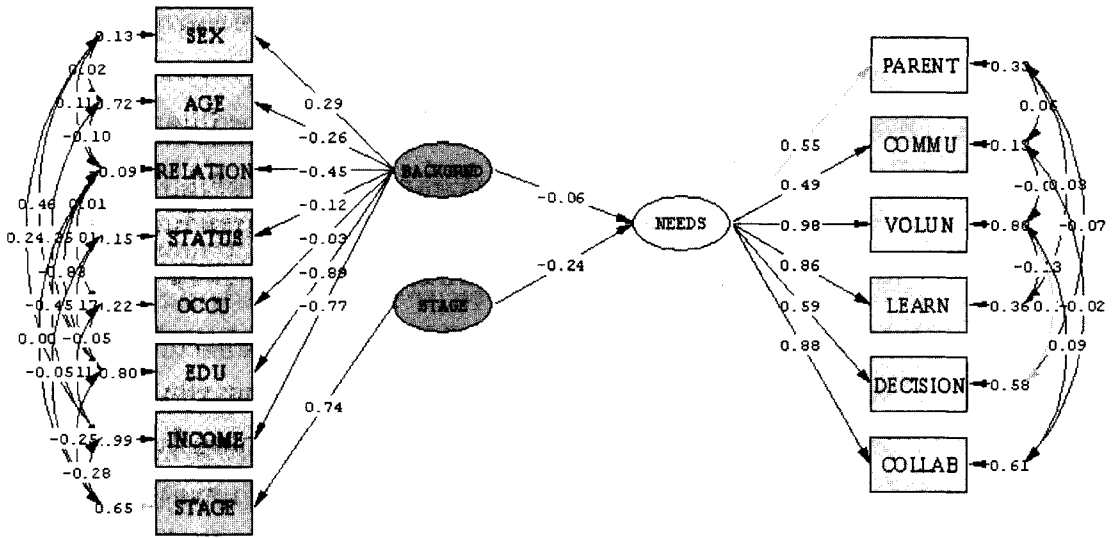
DECISION หมายถึง การตัดสินใจ

COLLAB หมายถึง การร่วมมือร่วมพลังกับชุมชน

หลังจากที่ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครองแล้ว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อทดสอบโมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา แต่ผู้วิจัยจะทำเป็นฐานในการนำข้อมูลเชิงคุณภาพไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา (NEEDS) พบว่า ค่า Chi-square = 19.37 ค่า P = .99756 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 40 ดัชนีวัดความกลมกลืน GFI = 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว AGFI = 0.98 ซึ่งเข้าใกล้ 1 และดัชนีกำลังสองของเศษที่เหลือ RMR = 0.022 มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 7

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา (NEEDS) สามารถสรุปความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดลได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา (NEEDS) มากที่สุด คือ ช่วงชั้นของผู้เรียน (STAGE) รองลงมาคือ ภูมิหลังของผู้ปกครอง (BACKGRND) ดังแผนภาพที่ 3

Chi-Square=19.37, df=40, P-value=0.99756, RMSEA=0.000

แผนภาพที่ 3 โมเดลเชิงสาเหตุความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

4. แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง ทำให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาใน 6 ด้าน คือ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน ดังนี้

4.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ การฝึกอบรม การจัดทำคู่มือรักพ่อแม่ ความรักและความใกล้ชิดจากครูและผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน การมีระบบครูที่ปรึกษาที่ดี การเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก และการใช้หลักพระพุทธศาสนา

4.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การติดต่อสื่อสารด้วยวิธีที่หลากหลาย การพัฒนาและปรับปรุงการติดต่อสื่อสารอยู่ตลอดเวลาการทำงานอย่างจริงจังและสม่ำเสมอบุคคลิกภาพที่ดีของครู การต้อนรับอย่างดี และการจัดทำข้อมูลของครูและผู้ปกครอง

4.3 ด้านการอาสาสมัคร ได้แก่ การวางแผนที่ดี การเปิดโอกาสของโรงเรียน การสำรวจความรู้ความสามารถของอาสาสมัคร และการจัดทำตารางเวลาการทำงานอาสาสมัครที่หลากหลาย

- ◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ◆
สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

4.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและการออกแบบกิจกรรมให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน

4.5 ด้านการตัดสินใจ ได้แก่ การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง การเป็นคณะกรรมการโรงเรียน และการเปิดโอกาสของโรงเรียน

4.6 ด้านการร่วมมือร่วมพลังกับชุมชน ได้แก่ การจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ การช่วยพัฒนาสถานที่ และการเปิดอาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อให้บริการแก่ชุมชน

อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านต่างก็มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ไม่มีแนวทางใดที่เป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา เนื่องจากสภาพบริบทของโรงเรียนและผู้ปกครองในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ดังนั้นควรพิจารณาเลือกใช้แนวทางที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การสร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นอันดับแรก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวม ผู้ปกครองของนักเรียนมีระดับการร่วมมือร่วมพลังด้านการตัดสินใจสูงที่สุด ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากในปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 ได้กำหนดให้ทางสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ได้รับการคัดเลือกมาจากผู้ปกครองหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนจากส่วนต่างๆ มีส่วนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งการกำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญก็พบว่าทางโรงเรียนก็เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนมีระดับการร่วมมือร่วมพลังด้านการตัดสินใจสูงที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาแยกตามช่วงชั้นของนักเรียน พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 มีระดับการร่วมมือร่วมพลังด้านการติดต่อสื่อสารสูงที่สุด ซึ่งแตกต่างจากผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2, 3 และ 4 ที่มีระดับการร่วมมือร่วมพลังด้านการตัดสินใจสูงที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ยังเป็นเด็กเล็ก ผู้ปกครองจึงได้ให้ความเอาใจใส่และมีการติดต่อสื่อสารพูดคุยกับครูอยู่เสมอ ซึ่งจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครอง พบว่า ส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์กัน

ก็คือ เวลาที่ผู้ปกครองไปรับไปส่งนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ควรจะมีการไปรับไปส่งนักเรียนมากกว่าในช่วงชั้นอื่น ๆ

2. ความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นในทุกด้าน โดยเฉพาะการร่วมมือรวมพลังในด้านอาสาศาสตร์มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ว่องวานิช และคณะ (2549) ที่พบว่า ครอบครัวมีความตระหนักรู้บทบาท มีความรู้ความเข้าใจในบทบาท และมีทักษะความสามารถแสดงบทบาทอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยมีความต้องการจำเป็นในด้านการอาสาช่วยงานโรงเรียนและด้านการร่วมมือรวมพลังกับชุมชนมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกตุฤดี ราชไชยา (2547) ที่พบว่าบทบาทด้านที่พ่อแม่ยังมีการส่งเสริมน้อย ได้แก่ ด้านการอาสาศาสตร์ช่วยงานโรงเรียน และด้านการร่วมมือรวมพลังในชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันพ่อแม่ต้องทำงานทั้งสองคน ไม่มีเวลาสำหรับการทำงานเพื่อสังคม ด้านการอาสาศาสตร์ช่วยงานโรงเรียนจะทำได้ยากมากถ้าไม่มีการทำหนังสือเชิญ เพราะพ่อแม่บางคนไม่กล้าที่จะมาช่วยงานโรงเรียน เนื่องจากอาจถูกมองว่ามาก้าวก่ายหน้าทีของบุคลากรในโรงเรียน ในขณะที่ทางโรงเรียนก็เกรงใจที่จะเชิญผู้ปกครองมาช่วย นอกจากนั้นในส่วนของความต้องการจำเป็นการร่วมมือรวมพลังกับชุมชนยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของ จันรอล เงินคำ (2543) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษานั้น สำหรับเมืองไทยยังไม่ประสบผลเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่านิยมและความคาดหวังของคนไทยที่จะเป็นเพียงผู้รับบริการทางการศึกษาจากรัฐเท่านั้น และที่สำคัญคือผู้ปกครองไม่มีเวลา

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาจำแนกตามช่วงชั้นของนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการจำเป็นสูงกว่านักเรียนในช่วงชั้นอื่น สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Griffith (1988 อ้างถึงใน Ford และ Amaral, 2006) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่มักจะลดลงเมื่อผู้เรียนอยู่ในระดับชั้นเกรด 5 และ 6 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 เป็นช่วงที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่น ทำให้การความใกล้ชิดระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองลดลง นักเรียนอาจจะไม่ได้แจ้งข่าวสารของทางโรงเรียนให้กับผู้ปกครองทราบ จึงอาจทำให้การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาลดลงในช่วงชั้นนี้ ดังนั้นโรงเรียนและผู้ปกครองจึงควรส่งเสริมและพัฒนาการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 เป็นพิเศษ

- ◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ◆
สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

3.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครองพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษามี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียน โดยปัจจัยด้านครอบครัวนั้นพบว่า การที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้ามาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเนื่องจากมีภาระต้องประกอบอาชีพการทำงาน เป็นปัจจัยด้านครอบครัวที่สำคัญที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Capland (2000) ศิริรัตน์ ทองปาน (2544) และ นิภาพรณ หงษ์ชูเกียรติ (2544) ที่กล่าวว่า สาเหตุหลักที่ทำให้ผู้ปกครองไม่เข้ามาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเพราะว่าไม่มีเวลา เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระในการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่พบว่าการบริหารจัดการของพ่อแม่ผู้ปกครองอันเนื่องมาจากภารกิจในการทำงานประจำทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมกับทางโรงเรียนได้

การที่ผู้ปกครองไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนเอง ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองไม่เข้าใจว่าตนเองสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนได้อย่างไรบ้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ทองปาน (2544) และ Capland (2000) ที่พบว่า ผู้ปกครองยังไม่เข้าบทบาทหน้าที่ของตนเองจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย และผู้ปกครองหลายคนไม่รู้ว่าจะไปมีส่วนร่วมกับการศึกษาของลูกได้อย่างไรบ้าง และงานวิจัยของ American Association of School Administrators (1998) ที่กล่าวว่า มีผู้ปกครองจำนวนมากที่ไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและไม่เชื่อว่าการเข้าร่วมของพวกเขาเป็นสิ่งที่มียประโยชน์

นอกจากนี้ จากการสนทนากลุ่มยังพบอีกว่า ปัจจุบันการติดต่อสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นการติดต่อสื่อสารทางเดียว และผู้ปกครองบางคนมีความเห็นว่า ครูจะติดต่อกับผู้ปกครองเฉพาะเวลาที่เด็กเกิดปัญหาเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jones (2001) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า 95% ของการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนเป็นการติดต่อสื่อสารทางเดียว งานวิจัยของ Capland (2000) ที่พบว่า ผู้ปกครองหลายคนมีความเชื่อว่าครูจะติดต่อมาเฉพาะเวลาที่บุตรหลานของเขาเกิดปัญหาเท่านั้น และงานวิจัยของ Wherry (2003) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่ครูจะติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเฉพาะเวลาที่นักเรียนมีปัญหาเท่านั้นขาดความต่อเนื่อง

และความสม่ำเสมอ และส่วนใหญ่จะเป็นการติดต่อสื่อสารทางเดียว คือ จากโรงเรียนมาถึงบ้าน เป็นส่วนใหญ่ โดยที่ผู้ปกครองมีโอกาสแสดงความคิดเห็นร่วมกับโรงเรียนน้อยมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษานั้นจำเป็นต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารเป็นหลัก ดังนั้น ถ้าโรงเรียนและครอบครัวมีการติดต่อสื่อสารที่ดี ก็จะช่วยให้เกิดความร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Capland (2000) ที่กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานที่จะทำให้การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ และงานวิจัยของ American Association of School Administrators (1998) ที่พบว่า การติดต่อสื่อสารที่ดีมีส่วนช่วยให้การร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพียงร้อยละ 7 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยที่นำมาศึกษา คือ ปัจจัยภูมิหลังของผู้ปกครองและช่วงชั้นของผู้เรียนเพียงสองปัจจัยเท่านั้น ซึ่งยังไม่ใช้ปัจจัยทั้งหมด เพราะยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ ดังนั้นจึงทำให้ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ไม่สูงนัก

4. แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ควรจะทำเป็นครั้งแรกก็คือ จะต้องสร้างความตระหนักให้ครูและผู้ปกครองทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และครอบครัวเสียก่อน จากงานวิจัยของ Epstein และ Jansorn (2004) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

นอกจากนี้จากการสนทนากลุ่มยังพบอีกว่า การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ของผู้บริหารเพียงคนเดียว จะต้องอาศัยความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wherry (2003) ที่เห็นว่า การร่วมมือรวมพลัง โรงเรียนจะประสบความสำเร็จเมื่อครูทุกคนในโรงเรียนให้ความร่วมมือ ไม่ใช่ปล่อยให้เป็นที่ของผู้บริหารเพียงคนเดียว

- ◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ◆
สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

ผู้บริหารเพียงคนเดียว อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นว่าการที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณค่าตนเองได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากทางโรงเรียน ก็จะช่วยทำให้ผู้ปกครองรู้สึกอยากเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Epstein และ Jansorn (2004) กล่าวว่า ควรให้การต้อนรับผู้ปกครองที่มาเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อทางโรงเรียนมีความต้องการที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางโรงเรียนผู้บริหารหรือครูทุกคนจะต้องแสดงความมีไมตรีจิตและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญตนเองที่จะสามารถเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการร่วมกันพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นในด้านอาสาสมัครสูงที่สุด ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการไม่มีเวลาของผู้ปกครอง ดังนั้นโรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษาร่วมกับทางโรงเรียน และทางโรงเรียนก็ต้องจัดตารางเวลาที่เหมาะสม เพื่อช่วยกระจายให้ผู้ปกครองสามารถมาร่วมงานในด้านอาสาสมัครได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับต้องการของแต่ละช่วงเวลา ซึ่งการแสวงหาและระดมผู้ปกครองอาสาสมัครให้มาช่วยกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนควรมีขยายผลและมีการระดมการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะจะทำให้ได้ผู้ปกครองจำนวนมากมาเข้าร่วมอย่างสบายใจมากขึ้น ท่ามกลางเวลาและหน้าที่การงานที่จำกัด ผู้ปกครองอาสาสมัครจะสามารถใช้ความรู้ ความชำนาญเฉพาะตัวมาร่วมงานต่าง ๆ ได้โดยไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมเต็มเวลา

2. เมื่อพิจารณาตามช่วงชั้น พบว่า ผู้ปกครองในช่วงชั้นที่ 2 มีระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา โดยชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับทางโรงเรียนและให้ครูประจำชั้นสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองของนักเรียนในชั้นเรียนที่รับผิดชอบ ตั้งแต่เริ่มแรกของการเปิดภาคเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความสนิทสนมกับครูประจำชั้นและง่ายต่อการขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในครั้งต่อไป

3. สำหรับแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา พบว่า ไม่มีแนวทางใดเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหา เพราะการแก้ปัญหาจะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน

แต่ละคนเป็นสำคัญ ดังนั้นในการแก้ปัญหาจึงควรที่จะคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนและความแตกต่างของผู้ปกครองของนักเรียนด้วย แต่การสร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาจากผู้ปกครองของนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาเพิ่มเติมจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู โรงเรียนสังกัดอื่น ๆ หรือในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาเมื่อบริบทต่างกัน ว่าผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกันหรือไม่

2. เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นในทุกด้าน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาถึงวิธีการและกระบวนการที่เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ปกครองเกิดการร่วมมือรวมพลังกับทางโรงเรียนในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในด้านอาสาสมัครซึ่งเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงชั้นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด เกิดการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

4. เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา เป็นข้อมูลที่ได้มาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครองเท่านั้น ดังนั้นจึงควรที่จะนำแนวทางที่ได้ไปทำการทดลองปฏิบัติ และทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาต่าง ๆ ต่อไป

5. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพไปออกแบบการวิจัยโดยใช้เชิงปริมาณ เพื่อจะได้อธิบายความแปรปรวนของความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาได้มากขึ้น ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรภูมิหลังในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้เพียงร้อยละ 7 เท่านั้น ซึ่งถือว่าน้อยมาก แสดงว่าตัวแปรเชิงสาเหตุที่ศึกษาเฉพาะภูมิหลังของผู้ปกครองสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้น้อย ดังนั้นจึงควรนำตัวแปรประเภทของรูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาบทบาทของผู้ปกครองเข้ามาศึกษาเพิ่มขึ้น

- ◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ◆
สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- เกตุดิติ ราชไชยา. (2547). การสืบสอบแบบขึ้นชมด้านการจัดโอกาสการเรียนรู้ของพ่อแม่สำหรับผู้เรียน: รูปแบบเสนอแนะจากการปฏิบัติที่ดีที่สุดของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกตุดุเดช กำแพงแก้ว. (2546). การศึกษากิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกษมใจเถิง. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนกลุ่มโรงเรียนอุดรสัมพันธ์ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). รายงานการศึกษาเรื่อง ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทวอนกราฟฟิค จำกัด.
- จันรอล เงินคำ. (2543). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา. รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ประไพจิตร หิรัญษ์ชรีติ. (2545). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนานักเรียน: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. (2544). รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2545ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2545ข). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สมบุญ ใฝ่พารกิจเจริญ. (2547). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล นครเขตภาคกลาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านบริหารและ นโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สามารถ กมขุนทด. (2548). *แนวทางการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านบริหารและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2549). *บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการสร้างโอกาสการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงทอง ภูศรี. (2545). *แนวคิดและการปฏิบัติด้านความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวและโรงเรียนในการจัดการศึกษา: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านบริหารและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา เวชชัย. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- Abrams L. S. (2000). Planning for School Change School-Community Collaboration in a Full-Service Elementary School. *Urban Education*, 35(1), 79-103.
- American Association of School Administrators. (1998). Promoting Parent Involvement [Electronic version]. *Leaders's Edge*, 2 (2).
- Bogensneider, K., Johnson, C., & Covalt, B. (1997). *Family/School Partnership Checklist* [Online]. Available from: <http://familyimpactseminars.org/fspcheck.pdf> [2006, July 27]
- Capland, J. G. (2000). Building Strong Family-School Partnerships to Support High Student Achievement. *The informed Educator Series*. Arlington, VA: Educational Research Service.
- Deslandes, R., & Bertrand, R. (2005). Motivation of parental involvement in secondary level schooling. *Journal of Educational Research*, 98(3), 164-175.
- Epstein, J. L. (1995). *Epstein's Framework of Six Type of Involvement*[Online]. Available from: <http://www.cpirc.nonprofitoffice.com/.../uploads/%7B1310DD65-F94A-457D-A680-9EE824084458%7D.PDF>[2006, June 6]
- Epstein, J. L., & Jansorn, N. R. (2004). Developing Successful Partnership Programs. *Principal*, 83(3), 10-15.

- ◆ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ◆
สำหรับผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน

- Ford, L., & Amaral, D. (2006). Research on parent involvement: where we've been and where we need to go. *BC Educational Leadership Research*[Online]. Available from:http://www.michigan.gov/documents/Final_Parent_Involvement_Fact_Sheet_14732_7.pdf[2006, June 9]
- Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002). *A new wave of evidence: The impact of school, family, and community connections on student achievement*[Online]. Available from: <http://www.ncpie.org/pubs/NewWaveofEvidence> Jan2003. pdf [2006, June 5]
- Hoover-Dempsey, K. V., Walker, J. M. T., Sandler, H. M., Whetsel, D., Green, C. L., Wilkins, A. S., & others. (2005). Why do parents become involved? Research findings and implications. *The Elementary School Journal*, 106(2), 105-130.
- Jones, R. (2001). How Parents Can Support Learning. *American School Board Journal*, 188(9), 18-22.
- Kohl, G. O., Lengua, L. J., & McMahon, R. J. (2000). Parent involvement in school conceptualizing multiple dimensions and their relations with family and demographic risk factor. *Journal of School Psychology*, 38(6), 501-523.
- Manz, P. H., Fantuzzo, J. W., & Power T. J. (2004). Multidimensional assessment of family involvement among urban elementary students. *Journal of School Psychology*, 42, 461-475.
- Wherry, J. H. (2003). The 10 Biggest Mistakes in Parent Involvement. *Principal*, 83(2),6.